
KOMMUNEREVISJONSDISTRIKT 2
MØRE OG ROMSDAL

Forvaltningsrevisjonsrapport

Barneverntjenester

i

Neset kommune

Mai 2010

Innholdsliste

INNHALDSLISTE	3
1 INNLEDNING.....	4
1.1 BAKGRUNN.....	4
1.2 PROBLEMSTILLING OG REVISJONSKRITERIER	4
1.3 AVGRENSENG AV UNDERSØKELSEN.....	4
1.4 METODE	4
1.5 HØRING	4
1.6 OM RAPPORTEN	5
2 ORGANISERING AV BARNEVERNET I KOMMUNEN.....	5
3 PROBLEMSTILLING 1 - HVORDAN ER UTVIKLINGEN I SAKSMENGDE OG RESSURSBRUK?.....	5
3.1 ANTALL SAKER I BARNEVERNET.....	5
3.2 RESSURSBRUK SAMMENLIGNET MED ANDRE KOMMUNER.....	7
3.3 KOSTNADSUTVIKLING	9
4 PROBLEMSTILLING 2 - ER SAKSBEHANDLINGSPROSEDYRENE TILFREDSSTILLENDEN?	9
4.1 TIDSFRISTER	9
4.2 SKRIFTLIGE VEDTAK.....	10
4.3 POLITIATTESTER.....	10
4.4 TILTAKS- OG OMSORGSPLANER	11
4.5 OPPFØLGING OG TILSYN	11
4.6 EGENBETALING OG STATLIG REFUSJON	11
5 PROBLEMSTILLING 3 - ER DEN INTERNE KONTROLLEN TILFREDSSTILLENDEN?	12
6 SAMLEDE VURDERINGER OG ANBEFALINGER.....	13
REFERANSER OG KILDER	14

1 Innledning

1.1 Bakgrunn

Kommunens revisor har som en av sine oppgaver å utføre forvaltningsrevisjon, jf. kommuneloven § 78 nr. 2 og forskrift om revisjon kap. 3 §§ 6–8. Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger, jf. kommuneloven § 77 nr. 4.

Nesset kommune har vedtatt overordnet plan for forvaltningsrevisjon for 2008–2011, jf. sak 117/08 i Kommunestyret og sak 27/08 i Kontrollutvalget. Kontrollutvalget har videre vedtatt å prioritere et forvaltningsrevisjonsprosjekt om barneverntjenesten i Nesset kommune og bestille dette fra Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal, jf. sak 30/09.

1.2 Problemstilling og revisjonskriterier

Prosjektets formål er å kartlegge barneverntjenesten i Nesset kommune og vurdere ressursbruken i tjenesten, samt hvorvidt tjenesten utøves i henhold til lover, forskrifter og retningslinjer. For å kunne undersøke dette er det satt opp tre problemstillinger:

Problemstilling 1: Hvordan er utviklingen i saksmengde og ressursbruk?

Problemstilling 2: Er saksbehandlingsprosedyrene tilfredsstillende?

Problemstilling 3: Er den interne kontrollen tilfredsstillende?

Revisjonskriteriene er de krav og forventninger som funnene i undersøkelsen blir vurdert opp mot. I denne undersøkelsen er i hovedsak barnevernloven (bvl.) benyttet som revisjonskriterium.

1.3 Avgrensing av undersøkelsen

Revisjonen legger til grunn at de innrapporterte KOSTRA-tallene for Nesset kommune er riktige, og vurderer i denne sammenhengen ikke kvaliteten på disse.

Vi understreker at revisjonen ikke kan gå inn og vurdere de faglige vurderinger som barnevernet gjør i enkeltsaker.

1.4 Metode

Denne undersøkelsen er basert på Norges Kommunerevisorforbunds (NKRF) standard for forvaltningsrevisjon "RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon"¹. Undersøkelsen er hovedsakelig lagt opp som en dokumentanalyse. I tillegg har revisjonen hatt samtaler med rådmannen, enhetsleder for Helse og omsorg og barnevernleder i Nesset. Saksbehandlingsprosedyrene blir belyst ved en gjennomgang av 10 tilfeldige utvalgte saker behandlet av barneverntjenesten.

1.5 Høring

Et utkast til rapport har vært forelagt rådmannen til uttalelse. Det er enighet mellom kommunen og revisjonen om faktagrunnlaget. Rådmannen har ellers ingen kommentarer til rapporten.

¹ Tilgjengelig på Norges Kommunerevisorforbunds hjemmeside.

1.6 Om rapporten

I kapittel 2 gis det en oversikt over hvordan barneverntjenesten er organisert i Nesset kommune. I kapittel 3–5 redegjøres det for revisjonens funn og anbefalinger knyttet til hver av de tre problemstillingene. Det gis en oppsummering av funnene og anbefalingene i kapittel 6. Til slutt er det en oversikt over referanser og kilder som er benyttet i arbeidet med denne undersøkelsen.

2 Organisering av barnevernet i kommunen

Barnevernets oppgave er å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid, samt å bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår (bvl. § 1-1).

Barneverntjenesten i Nesset er fra 1. januar 2009 organisert under Enhet for helse og omsorg, Avdeling helse og forebygging. Fra samme tidspunkt fikk barnevernet økt bemanningen med en halv stilling og har nå to hele stillinger. I begge stillingene er det ansatt barneverns-pedagoger. Det har de siste årene vært stor utskifting av personell i barneverntjenesten, samtidig som de har hatt mange krevende oppgaver. De har av den grunn leid inn konsulenter i noen saker.

Nesset kommunestyre vedtok i møte 2. oktober 2008, jf. sak 102/08, å utrede muligheten for et interkommunalt samarbeid mellom Nesset, Tingvoll og Sunndal på barnevernområdet. Fra 1. oktober 2009 ble fagansvarlig for barnevernet i Nesset tilsatt som prosjektleder. Det er gjort vedtak i kommunestyret 30. april 2009, jf. sak 18/09, om at vertskommunemodellen benyttes som organisasjonsform med Sunndal som vertskommune. Kommunene skal beholde sine kontorer, men det legges opp til fleksibilitet vedrørende åpningsdager. I bakgrunnsarbeidet for prosjektet er det lagt til grunn at personalressursene ikke skal endres som følge av at en får en felles barneverntjeneste for de tre kommunene. Ut fra dagens bemanningssituasjon blir det ni fagstillinger og en halv merkantil stilling. Forslag til samarbeidsavtale skal etter planen legges frem for de tre kommunene i mai–juni. Planlagt etableringsdato for felles barneverntjeneste er 1. oktober 2010.

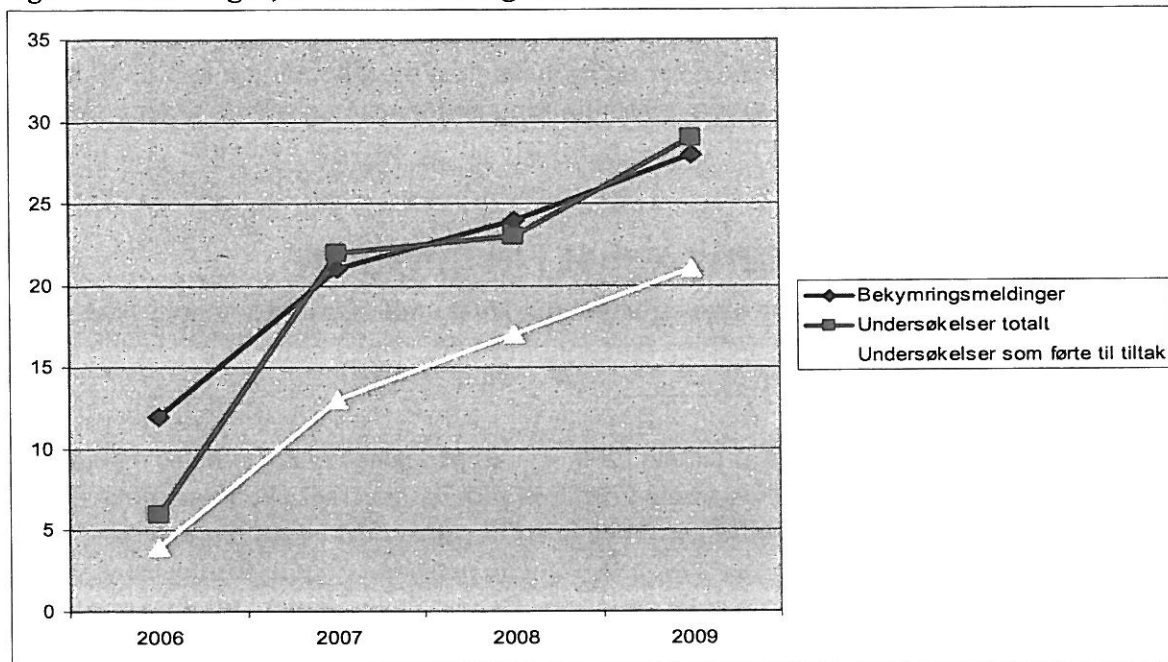
3 Problemstilling 1 - Hvordan er utviklingen i saksmengde og ressursbruk?

Vi har sett på hvordan utviklingen i antall barnevernsaker i Nesset kommune har vært fra 2006 til 2009 og foretatt en sammenligning av enkelte nøkkeltall for 2009 for Nesset og øvrige kommuner. Videre har vi sett på regnskapstallene i perioden for å se på kostnads-utviklingen for barneverntjenesten i Nesset.

Barnevern er en oppgave for kommunen, men barnevernloven er ingen rettighetslov. Med bakgrunn i lovens formål og sine plikter etter lovens § 2-1 må kommunen innrette sin barneverntjeneste og ressursbruk på en måte som sikrer at kommunen er i stand til å ivareta det ansvar som dette medfører. Kommunens finansielle ansvar understrekes også i lovens § 9-1.

3.1 Antall saker i barnevernet

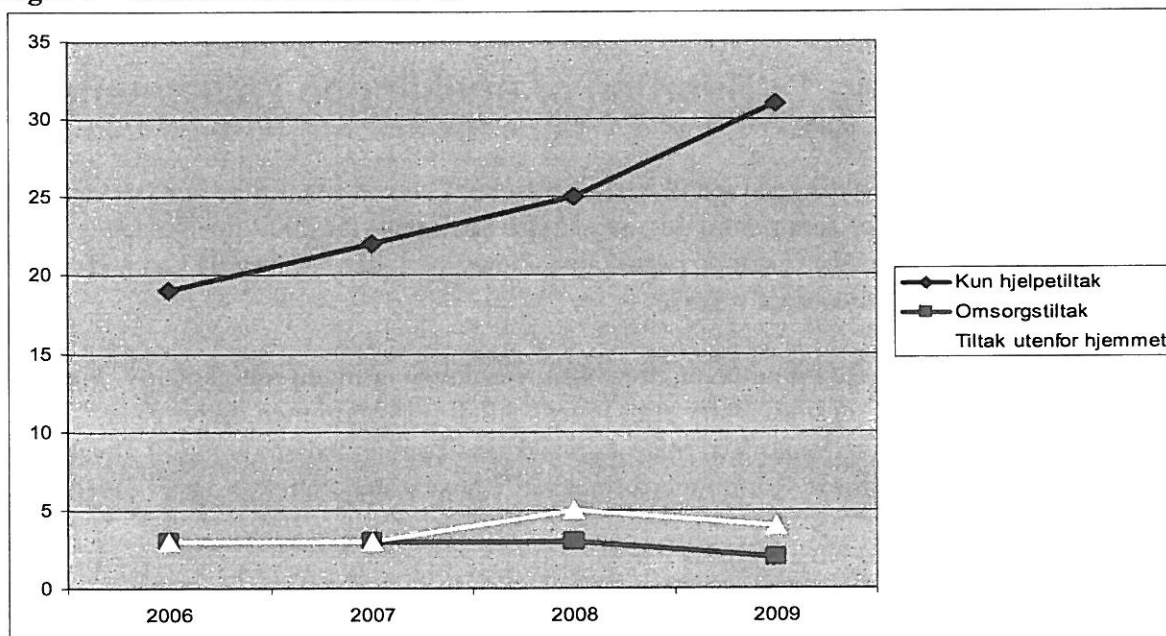
Figurene nedenfor viser utviklingen i saksmengde og iverksetting av tiltak innen barnevernet i Nesset kommune i perioden 2006–09.

Figur 1 – Meldinger, undersøkelser og tiltak 2006–09

Kilde: Barne- og likestillingsdepartementet og Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Antall meldinger til barnevernet har økt fra 12 til 28 i perioden, en økning på 133 prosent. Alle meldinger som kommer inn undersøkes. Andelen meldinger som fører til tiltak er gått opp fra 33 prosent til 75 prosent.

Barneverntjenesten i Nesset har samarbeidet med barnehage, skole og helsetjenesten for mottak av bekymringsmeldinger. Barnevernleder mener at denne satsingen kan ha ført til flere bekymringsmeldinger ved at terskelen for å melde fra er blitt lavere.

Figur 2 – Iverksatte tiltak 2006–09

Kilde: Barne- og likestillingsdepartementet og Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Statistikken viser at antall omsorgstiltak og tiltak utenfor hjemmet har vært stabilt i perioden. Antall barn som kun får hjelpetiltak har hatt en sterk økning i perioden.

Både i Nesset kommune og ellers i landet er det en stor økning i bekymringsmeldinger som fører til tiltak. Det er viktig at tiltak settes inn så tidlig som mulig. Revisjonen mener derfor at det er positivt at alle meldinger undersøkes. Videre mener vi at informasjon og samarbeid med de andre tjenestene er et område som barneverntjenesten fortsatt bør prioritere for å senke terskelen for å melde fra ytterligere. Sett i lys av utviklingen innen behovet for barneverntjenester på landsbasis, er det lite som tyder på at behovet vil reduseres i fremtiden.

Det fremgår av årsrapporten 2009 for Fylkesmannens tilsyn med barnevernet i Møre og Romsdal at kravene til barneverntjenesten øker med flere meldinger, flere barn som trenger tiltak og et regelverk med klare krav til oppfølging. Over år har kapasiteten til barneverntjenesten i kommunene ikke stått i forhold til de oppgavene tjenesten er pålagt. I Møre og Romsdal er bemanningen i barneverntjeneste i kommunene dårligere enn landsgjennomsnittet, og det er flere tiltak per ansatt. Samtidig har hver ansatt gjennomsnittelig 13,9 barn i tiltak per stilling mens landsgjennomsnittet er 12,6. Rapporten konkluderer med at det er sterkt behov for styrking av kapasiteten til barneverntjenesten i kommunene.

3.2 Ressursbruk sammenlignet med andre kommuner

Tabellen nedenfor gir en sammenligning mellom noen nøkkeltall innen barnevern for kommunene Nesset, Sunndal og Tingvoll og gjennomsnittet i kommunegruppe 2. Tallene vil tjene som en indikator på prioritering og ressursbruk, men ellers ikke si noe om kvaliteten på tjenestene. Statistikken sier i liten grad noe om arbeidsmengden i den enkelte sak, og denne vil naturlig variere mye. Erfaringene både fra Nesset og landet for øvrig er at sakene blir mer krevende

Nøkkeltaloppstillingen viser to fremtredende trekk: For det første er det store variasjoner fra år til år på nesten alle nøkkeltallene for alle tre kommunene og kommunegruppen. For det andre er det til dels store forskjeller mellom den enkelte kommune og mellom kommunene og kommunegruppen.

Prosjektrapporten om det interkommunale barnevernssamarbeidet av 11. mai 2010 kommenterer flere at disse nøkkeltallene. Der trekkes det frem forklaringer som prioriteringer, kulturforskjeller og feil i statistikken.

Revisjonen mener at det er vanskelig å finne entydige forklaringer på forskjellene, men slutter seg til prosjektrapporten. Vi antar at eventuelle praksisforskjeller mellom kommunene vil forsvinne etter en eventuell etablering av interkommunalt samarbeid. Kostnadsforskjellene vil ikke nødvendigvis bli mindre da dette avhenger av det tilbudet innbyggerne i de ulike kommunene trenger. Vi mener at kommunen må følge utviklingen i disse nøkkeltallene også etter en eventuell etablering av interkommunalt samarbeid for å sikre at innbyggerne får gode tjenester.

Tabell 1 - Nøkkeltall 2007-09²

	2007				2008				2009			
	Nesset	Sunn- dal	Tingvoll	Kom. gr.2	Nesset	Sunn- dal	Ting- voll	Kom. gr.2	Nesset	Sunn- dal	Ting- voll	Kom. gr.2
Netto driftsutg. til b.vern pr. innb (kr)	630	920	605	895	828	969	529	1003	704	998	1376	1145
Netto driftsutg. pr. barn i b.vern (kr)	53556	80619	64276	67086	68811	62991	49091	74530	46064	62724	120743	77416
Brutto driftsutg. pr. barn i oppr. familie (kr)	11500	31604	26692	23851	11000	26373	14667	23760	12500	19640	31591	26364
Brutto driftsutg. pr. barn utenfor oppr. familie (kr)	199667	268071	173750	218086	219800	356750	246667	252882	137250	315333	348286	281234
Andel netto driftsutg. til saksbeh. (%)	56,9	19,8	9,9	33,8	49,8	27,3	10,6	36,4	56,2	41,2	31,5	37,8
Antall årsverk i b.vern per 1000 innb.	0,5	0,4	0,7	-	0,5	0,6	0,7	-	0,7	0,6	0,8	-
Antall barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk	24,0	28,0	13,2	19,9	24,7	25,1	16,5	19,7	23,5	25,8	14,6	3,7
Andel barn med undersøkelse ift. antall innb. 0-17 år (%)	2,8	2,3	2,9	3,0	3,8	3,8	3,1	3,2	4,3	4,6	2,7	3,5
Andel barn med tiltak ift. antall innb. 0-17 år (%)	3,5	4,2	3,2	4,3	4,0	5,0	3,7	4,4	5,4	5,6	4,5	4,7

Kilde: Kostra

² Tallene for 2009 er ureviderte tall per 15.03.10

3.3 Kostnadsutvikling

Tabellen under viser kostnadene Nesset kommune har hatt til barneverntjenesten i perioden 2006–09.

Tabell 2 - Kostnadsutvikling 2006–09

	2006	2007	2008	2009
Budsjett (kr)	1 151 000	1 732 000	1 804 000	2 832 000
Regnskap (kr)	1 535 389	1 913 943	2 595 616	1 993 086
Differanse (pst.)	33 %	11 %	44 %	-30 %

Kilde: Kommuneregnskapet

Tabellen viser at det hvert år er relativt stor differanse mellom regnskap og budsjett, men at avviket varierer mellom over- og underforbruk. Dette, sammen med utvikling i saker vist over, kan tyde på at enkeltsaker kan ha stor påvirkning på forbruket. Dette peker også kommunen på i årsmeldingene. Det vil derfor kunne være vanskelig å budsjettere godt på barnevernsområdet. Her har leder et ansvar for å følge opp og sørge for at budsjett-korrigeringer blir foretatt. Også ved en eventuell overgang til interkommunalt samarbeid vil enkeltsaker regnskapsføres på den enkelte kommune. Dette vil gjøre at utfordringene med budsjettering vil bli de samme.

4 Problemstilling 2 - Er saksbehandlingsprosedyrene tilfredsstillende?

Vi har sett på saksbehandlingsprosedyrene og vurdert om disse er i henhold til lovverk og retningslinjer, og om denne delen av barnevernsarbeidet således fungerer. Vi har spesielt sett på tidsfrister for saksbehandling, vedtak, innhenting av politiattester, utarbeidelse av tiltaks- og omsorgsplaner, oppfølging/tilsyn og vurdering om det er grunnlag for refusjon/egenbetaling.

4.1 Tidsfrister

Barneverntjenesten i Nesset har rutiner for gjennomgang av innkomne bekymringsmeldinger og iverksettelse av undersøkelser. Samtykke innhentes rutinemessig ved igangsetting av undersøkelser. Alle meldinger og henvendelser til barnevernet skal registreres og vurderes. Ved mottak av melding har barneverntjenesten en frist på syv dager for å vurdere om saken skal utredes eller avvises. Nye meldinger gjennomgås i meldingsmøte sammen med leder. Ved meldinger som må vurderes som akutte tas det fortløpende med leder.

Barneverntjenesten har ytterligere tre måneder på å undersøke saken. Ved problem med å få kontakt med foreldrene, eller der det kreves omfattende utredninger, kan undersøkelsen utvides til seks måneder. Kommunen overholder denne fristen i alle saker.

Tabell 3 – Overholdelse av frister for saksbehandling 2006–09

	2006	2007	2008	2009
Antall meldinger ikke gjennomgått innen 1 uke	0	0	0	0
Antall saker hvor frist for undersøkelser ikke er overholdt	3	8	7	0

Kilde: Fylkesmannen i Møre og Romsdal

I 2007 og 2008 ble fristen ikke overholdt for henholdsvis 38 og 29 prosent av de innkomne meldingene. Barnevernet rapporterer i årsmeldingene at årsaken til fristoverskridelsene er økt saksmengde, større kompleksitet i sakene og sårbarhet i forhold til bemanningssituasjonen

Barneverntjenesten hadde en økning i antall bekymringsmeldinger i 2009, samt en økning i antall henvendelser. Likevel var det ingen reelle fristoverskridelser, men undersøkelsesfristen ble i noen saker utvidet fra 3 til 6 måneder.

Fylkesmannen kan ilegge kommunen mulkt, dersom fristene ikke overholdes. Dette har ikke vært aktuelt for Nesset kommune.

Barnevernet er et fagområde som krever høy kompetanse, kontinuitet og evne til å fatte beslutninger i saker som er viktige for de som er involverte. Dersom barn ikke får den hjelpen de har behov for, kan dette medføre store konsekvenser for resten av livsløpet. De fleste barnevernsaker krever omfattende oppfølging fra barnevernet. Manglende hjelp til rett tid kan føre til merkostnader for kommunen på et senere tidspunkt. For å unngå fristoverskridelser vil stabilisering av personellsituasjonen være et viktig tiltak. Etter revisjonens vurdering vil det interkommunale samarbeidet mellom kommunene Nesset, Tingvoll og Sunndal kunne være med på å skape en bedre barneverntjeneste som er mindre sårbar og som sikrer at barn og unge får den hjelpen de har krav på i rett tid.

4.2 Skriftlige vedtak

Flere avgjørelser som barnevernet treffer er enkeltvedtak etter forvaltningsloven. Av dette følger det at saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven kommer til anvendelse. Dette med de plikter som da påhviler det offentlige og de rettigheter dette gir private parter. Et enkeltvedtak skal være skriftlig, jf. fvl. § 23.

Som nevnt har revisjonen gjennomgått et utvalg av saker fra barnevernet i Nesset. På bakgrunn av gjennomgangen finner vi det dokumentert at barnevernet foretar skriftlige vedtak og at de har en tilfredsstillende skriftlig dokumentasjon. Nesset kommune bruker det elektroniske barnevernprogrammet "Familia" hvor all dokumentasjon vedrørende den enkelte sak legges inn. Økonomisystemet i "Familia" er ikke tatt i bruk. Kommunen bruker også saksbehandlingssystemet e-Phorte. Her registreres og arkiveres saker av generell betydning.

Revisjonen mener barnevernet foretar skriftlige vedtak og har i det alt vesentlige en tilfredsstillende skriftlig dokumentasjon av sine saker.

4.3 Politiattester

Bvl. § 6-10 sier at politiattest skal kreves fremlagt ved ansettelse i barneverntjeneste og barneverninstitusjon, samt av fosterforeldre. Politiattest kan også kreves fremlagt for støttekontakter, tilsynsførere, avlastingshjem og andre som utfører tjenester for barnevernet. Forskrift av 15. oktober 1999 om politiattest etter barnevernloven, går lengre og sier at politiattest også for nevnte grupper bør kreves fremlagt, dersom oppgaven innebærer direkte kontakt med barn og unge som omfattes av loven.

Barnevernet i Nesset innhenter rutinemessig politiattester i de tilfeller dette er aktuelt, og oppfyller dermed lovverktes krav på dette punktet. Revisjonens gjennomgang avdekket at de ikke hadde en klar praksis om hvor oppbevaringen av attestene skulle være. De ble enten lagt på klientmappen eller personalmappen. Barnevernet må få en rutine på at attestene enten

oppbevares i mappene, da må det gjøres en henvisning i personalmappen, eller at det gjøres en henvisning om at politiattestene oppbevares i personalmappene.

4.4 Tiltaks- og omsorgsplaner

Når det fattes vedtak om ulike hjelpetiltak etter barnevernloven § 4-4, følger det en plikt etter § 4-5 til å utarbeide en plan for tiltak. Retningslinjene for saksbehandling i barnevernet, utgitt av Barne- og familiedepartementet, sier blant annet noe om planens innhold. Planen skal redegjøre for hvilke tiltak som er satt i verk, formålet med tiltakene og videre plan for oppfølging av tiltakene. Planen skal være tidsavgrenset, og bør derfor angi når tiltaket skal evalueres og på hvilken måte evalueringen skal skje.

Ved vedtak om omsorgsovertakelse, jf. bvl § 4-12, skal det allerede ved omsorgsovertakelsen utarbeides en omsorgsplan. Senest to år etter at det er truffet vedtak om omsorgsovertakelse skal barneverntjenesten vedta en plan for barnets fremtidige omsorgssituasjon. I god tid før barnet fyller 18 år skal det vurderes om plasseringen skal opprettholdes eller barnet gis andre hjelpetiltak etter fylte 18 år, jf. bvl. § 4-15 fjerde ledd.

Ved saksgjennomgangen fant revisjonen at det var utarbeidet tiltaksplaner i de sakene hvor dette var aktuelt. I sakene vedrørende omsorgsovertakelse, hvor det skal være etablert omsorgsplaner, er dette så vidt revisjonen kan se tilfredsstillende ivare tatt.

4.5 Oppfølging og tilsyn

Barnevernet plikter å holde seg orientert om hvordan det går med barnet og foreldrene etter at det er truffet vedtak om hjelpetiltak etter barnevernloven § 4-4. I dette ligger det å vurdere om tiltaket fungerer etter intensjonen, eller det er nødvendig å vurdere andre tiltak, jf. bvl § 4-5.

Ved plassering i fosterhjem, jf. bvl § 4-22, skal barneverntjenesten sørge for at det oppnevnes tilsynsfører for barnet, og denne skal føre tilsyn med fosterhjemmet og rapportere tilbake til barnevernstjenesten. Det skal gjennomføres tilsyn minimum fire ganger per år, men dette kan reduseres til to ganger per år for barn som er fylt 15 år, dersom forholdene i fosterhjemmet ansees som god og barnet samtykker.

Ved vedtak om hjelpetiltak, synes det for revisjonen å være en god kontakt mellom tjenesten og foreldre/barn.

Nesset kommune har per i dag seks barn i fosterhjem. Av disse er fire barn plassert fra andre kommuner. Tilsynsførere er ikke oppnevnt i alle saker, men i følge barnevernleder regner de med å få dette på plass i løpet av kort tid.

Det er gjennomført noen tilsynsbesøk, men lovkravet er ikke oppfylt i alle sakene.

4.6 Egenbetaling og statlig refusjon

Det fremgår av hovedregelen i bvl § 9-1 at det er den enkelte kommune som skal sørge for de nødvendige bevilgninger til tjenester og tiltak etter barnevernloven. Imidlertid kan kommunen kreve, dersom det er rimelig ut fra foreldrenes situasjon, at disse skal betale underholdsbidrag til kommunen, ved plassering av barn utenfor hjemmet, jf. bvl § 9-2.

Statlige barnevernsmyndigheter plikter å dekke den del av kommunens utgifter til plassering i fosterhjem og institusjoner som overstiger kommunenes egenandel, jf. bvl. §§ 9-4 og 9-5. Størrelsen på kommunenes egenandel reguleres hvert år gjennom statsbudsjettet og er for 2009 på kr 25.260 per barn per måned.

Vi får opplyst at det blir vurdert i hver enkelt sak om det er aktuelt å kreve underholdsbidrag fra foreldrene ved omsorgsoverdragelse. Det har vært vurdert som aktuelt i en sak, men der var kommunen for sent ute med å fremsette kravet, så kravet ble avvist på grunn av at saken var foreldet.

Barnevernleder opplyser at det følges opp fortløpende om kommunens utgifter til plassering av barn utenfor hjemmet overstiger grensen for kommunens egenandel. Per i dag har ikke kommunen plasseringer som overstiger grensen for egenandelen.

Nesset kommune synes å ha tilfredsstillende rutiner for oppfølging av statlig refusjon. Ved vurdering av foreldrebetaling må barneverntjenesten gjøre dette på et så tidlig tidspunkt at kravet ikke foreldes.

5 Problemstilling 3 - Er den interne kontrollen tilfredsstillende?

Kravene til kommunens internkontroll ble skjerpet fra 1. januar 2006, jf. forskrift om internkontroll for kommunens oppgaver etter lov om barneverntjenester. Internkontroll er systematiske tiltak som skal sikre at barneverntjenestens aktiviteter planlegges, organiseres, utføres og vedlikeholdes i samsvar med krav fastsatt i barnevernsloven. Internkontrollen skal tilpasses barneverntjenestens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold og ha det omfanget som er nødvendig for å etterleve krav fastsatt i eller i medhold av lov om barnevern.

Internkontroll innebærer at kommunen blant annet skal

- beskrive hvordan barneverntjenesten er organisert, samt barneverntjenestens hovedoppgaver
- sikre at arbeidstakerne har tilgang til og kunnskap om aktuelle lover og forskrifter som gjelder for tjenesten
- skaffe oversikt over områder i barneverntjenesten hvor det er fare for svikt eller mangel på oppfyllelse av myndighetskrav
- utvikle, iverksette, kontrollere, evaluere og forbedre nødvendige prosedyrer, instruksjer, rutiner eller andre tiltak for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelse av barnevernlovgivningen
- foreta systematisk overvåking og gjennomgang av internkontrollen for å sikre at den fungerer som forutsatt og bidrar til kontinuerlig forbedring i barneverntjenesten

Barneverntjenesten i Nesset har utarbeidet egen internkontroll for tjenesten som ble ferdigstilt i 2008 gjeldende fra 11. oktober 2008. Etter revisjonens vurdering tilfredsstiller dette kravene i internkontroll- forskriften. Det er leders ansvar å gjøre internkontrollen tilgjengelig og kjent for medarbeidere i tjenesten, samt ansvaret for å vedlikeholde internkontrollen.

Revisjonen synes det er positivt at tjenesten har utarbeidet det som virker å være en risiko- og sårbarhetsanalyse som tar for seg vesentlige områder. På grunnlag av analysen utarbeides det en handlingsplan med forslag til tiltak og hvem som er ansvarlig for gjennomføringen.

Det er lagt opp til en årlig revidering av internkontrollen og handlingsplanen. Dette er gjort i desember 2009 for 2010.

Barneverntjenesten har tatt i bruk kommunens avviksskjema. Skjemaene er et verktøy for saksbehandler til rapportering av mangler og avvik og ledelsens verktøy for systematisering av mangler og avvik. Foreløpig har det ikke vært prosedyre på å sende avviksmeldinger til administrativt nivå i kommunen. Det er bekreftet av rådmannen at de ikke er kommet i mål på dette området enda. Etter revisjonens vurdering er det viktig at dette følges opp.

6 Samlede vurderinger og anbefalinger

Kommunerevisjonen har i denne rapporten foretatt en kartlegging av barneverntjenesten i Nesset kommune. Barnevernet utfører viktige og krevende oppgaver for kommunen. Revisjonen finner at barnevernet i det alt vesentlige utøver sine tjenester i henhold til lover, forskrifter og retningslinjer.

Barnevernet i Nesset kommune har hatt en økning i saksmengde de seneste år, og dette har medført økte utgifter. Til tross for dette viser sammenligningen av KOSTRA-tall at Nesset bruker mindre til barnevern enn gjennomsnittet for de andre kommunegruppene. Kommunen bør følge med på utviklingen i nøkkelindikatorer også etter at et eventuelt interkommunalt samarbeid er etablert for å sikre en god tjeneste til innbyggerne.

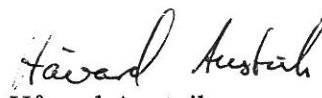
Saksbehandlingsprosedyrene i barnevernet i Nesset fungerer stort sett tilfredsstillende. Barnevernet har i det siste året overholdt fristene for vurdering og gjennomføring av undersøkelser.

Risikoanalysen som barneverntjenesten utarbeider i slutten av året, og som danner grunnlag for en handlingsplan påfølgende år, er etter revisjonens mening et eksempel til etterfølgelse for andre enheter i kommunen.

Noen forbedringspunkter er identifisert, og disse leder til følgende anbefalinger:

- Barneverntjenesten må sørge for at det etableres en ensartet praksis for oppbevaring av politiattester.
- Barneverntjenesten i kommunen må sørge for at det blir oppnevnt tilsynsførere for alle barn i fosterhjem.
- Lovkravet til tilsynsbesøk må oppfylles.

Grete Gjenden
forvaltningsrevisor

Håvard Austvik
forvaltningsrevisor

Referanser og kilder

Lover og regelverk

Lov 1967-02-10: Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven)

Lov 1992-07-17: Lov om barneverntjenester (barnevernloven)

For 19992-12-16: Forskrift om fylkesmannens adgang til å ilegge kommuner mulkt ved oversittelse av fristene i barnevernloven § 6-9

For 1992-12-21: Forskrift om barneverntjenestens adgang til å kreve egenbetaling fra barnet til dekning av oppholdsutgifter

For 1999-10-15: Forskrift om politiattest i henhold til barnevernloven

For 2003-12-18: Forskrift om fosterhjem

For 2005-12-14: Forskrift om internkontroll for kommunens oppgaver etter lov om barneverntjenester

Statistikk

Statistikk fra Statistisk Sentralbyrå, KOSTRA

Statistikk fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

Statistikk fra fylkesmannen i Møre og Romsdal

Dokumenter

Prosjektrapport om interkommunalt samarbeid på barnevernområdet mellom kommunene Nesset, Sunndal og Tingvoll

Årsrapport 2009 for fylkesmannen tilsyn med barnevernet i Møre og Romsdal

Kommuneregnskapet for Nesset 2006-2009

Årsmeldinger fra barneverntjenesten 2007-2009